

SİRBİSTAN'IN ADIMI MLADIÇ YAKALANIRSA ANLAM KAZANIR

31.03.2010

Radikal, 1 Nisan 2010 The Times Sırbistan'ın Srebrenitsa kararı doğru ama yetersiz bir adım. Sırp meclisi 1945 sonrası Avrupa'da görülen en büyük katliamı 'soykırım' diye nitelendirmeliydi. Belgrad kurbanlara hesap verecekse Mladiç'i de bulup yargılamalı. Sırbistan geçen aralıkta AB üyeliği için başvuruda bulundu. Uzun bir süreç bu ve yükümlülükleri var. Fakat nihai üyelik Sırbistanın siyasi geleceği açısından, Slobodan Miloševićin cani rejiminden Avrupanın adalet ve özgürlük standartlarına bağlı anayasal bir yönetime doğru bir dönüşümü temsil edecektir. Başvuru süreci ilerleyecekse, buna Milošević yıllarının alâmeti farikası haline gelen bir suçun tanınmasının eşlik etmesi gerekecek: Temmuz 1995te Srebrenitsada 8 bin sivilin Bosnalı Sırp güçler tarafından katledilmesi. Sırbistan parlamentosunun tartıştığı katliamı kınayan ve bundan dolayı özür dileyen tasarı, savaş sonrası Avrupasında eş benzeri görülmemeyen bir suç için asgari bir tarihsel muhabeseyi ifade ediyor. Fakat her şeye rağmen memnuniyet verici bir kabul bu. Srebrenitsayla ilgili hakikat önemli; kurbanların aileleri, Sırbistanın siyasi evrimi, bölgesel uzlaşma ve geçen asırda Avrupayı kasıp kavuran yabancı düşmanlığıyla atavizm güçlerinin dirilmemesini garanti etmek açısından ihtiyaç duyulan uyanıklık için önemli. Ve Srebrenitsaya dair gerçeklerin tarifi neredeyse imkânsız. Kurbanlar (otobüsler dolusu insan) gün boyunca onlu gruplar halinde sıraya dizildi ve sırtlarından vuruldu. ABnin Drazen Erdemović hakkındaki iddianamesine göre, bu genç asker tek başına 70e yakın insanı öldürdüğünü hatırlıyor: Öldürdüklerinin çetelesini tutmamış. Erdemović 1996da 10 yıl hapsis cezasına çarptırıldı, ceza temyizde yaşı ve pişmanlığı dikkate alınarak beş yıla indirildi. Üç yıl zarfında da serbest bırakıldı. Gerek adalet yönetiminde gerekse Sırbistanın suçu kabul etmesinde açıklık ve hakikat tam olarak karşılığını bulmuş değil. Srebrenitsa 1945ten bu yana sivillere karşı işlenen en büyük katliamdı. Fakat savaş sırasındaki bir aşırılık da değildi. Belgradta Milošević tarafından başlatılan bir kampanyanın parçasıydı. Milošević Bosnayı parçalamak için Hırvatistandaki muadili Franjo Tudjmanla meşum bir gizli plan hazırladı; Dubrovnik ve Saraybosnadaki tarihi mekânlara ağır zarar verdi; Yugoslavyanın birleşik devletinin silahlı güçlerini kendine mal edip ülkeyi oluşturan diğer cumhuriyetlere saldırmak için kullandı ve Bosnalı Sırp milislerle gizli, fakat kanıtlanabilir bağları aracılığıyla iç savaşı ve Bosnalı Müslümanların şiddet zoruyla tehcirini başlattı. Uluslararası Adalet Divanı 2007de Srebrenitsanın bir soykırım eylemi olduğunu belirledi. Bazı Bosnalı liderler Sırbistandaki tasarıyı anlaşılır gerekçelerle eleştiriyor, çünkü tasarı bu terminolojiyi kullanmıyor. Tasarı buna rağmen hesap vermek açısından bir ilerleme teşkil ediyor. Holokostu inkâr tekniklerini örnek aldılar Milošević Laheyde yargılanırken, katliamın bir oyun olduğuna dair acınası ve dengesiz bir iddia öne sürmüştü. Şu an aynı mahkemede yargılanan Bosnalı Sırp lider Radovan Karaciç de benzer bir savunma yürütüyor. Onların her iki siyasi uçta yer alan Batıdaki propagandacılarıysa, Holokost inkârı tekniklerini taklit eden savlar ortaya atıyor. Bu artniyetli çarpıtmalarla bağını koparmak Belgradın çıkarına. Srebrenitsa tasarısı doğru ve geç kalmış bir adım, fakat sözler yeterli değil. Bosnalı Sırp güçlerinin komutanı Ratko Mladiç hâlâ firarda. Mladiç kurbanlara ve BMye yalan söylemişti. Srebrenitsaya dair hakikati resmen tanımanın ardından Sırp hükümeti sonunda Mladiçin peşine düşmeli ve onu adalet önüne

ıkarmalı. Bunu yapmak ülke içinde tartışmalar yaratacaktır, fakat düşmanca sesleri susturmak için Sırbistan adil olmalı ve korkmamalı. (Başyazı, 31 Mart 2010)

Kaynak/Source: